

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félfévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Harcok fordulóján.

... Rohamra fujtak a frontok előtt és az árkokból, amelyekről a tavasz melege leolvasztotta a havat, fölemelkedtek a harcosok, megvillantak a bajonettek és mintha valami új energia szállott volna végig a nyolcszáz meg ezer kilométeres arcvonalakon, emberfölötti erővel szaladtak bele az ellenség testébe. Akik a télen át földhányások oduiban éltek, fagyott testüket szalmával takargatták, tépett zubonyukra hólepedőt öltöttek, most egész testükkel vetik rá magukat az ellenségre és vad rohamok lázában vágatnak előre. Hónapok óta tartott a csend a harc-tereken, a tél megfagyasztotta az elaludt erőket; mi, akik hazulról néztük a gigászi birkózás történelmi figuráit, pattanásig megfeszült idegekkel lestük, mi történik, mi lesz; elfáradtunk és elgyöttröttünk ebben a gyilkos várakozásban, a vérünk forgása elállott, a rengő hurréknak a torkunkra fojtotta az az idegtépő csend, amely föntől, északról szállott felénk, mi, elfáradt cirkuszi nézők, nem birtuk már a gladiátorok egymással való szembenézését és mint az ópium, ugy altatta el lassanként minden érzésünket, minden idegünket a harcterék csöndje.

A galíciai győzelem nem borította vérbe a látásunkat; nem képzeljük, hogy a döntés ünnepi előestéjén vagyunk és mégis, rohamoknak ama riadója, amely északról és nyugatról hangzik most föl, mégis megbizsergeti most a vérünket és feszesre ajzza föl idegünk ellankadt hurját. A lövész-árkokból kikeltek az elásott katonák és mennek előre, a hosszú csönd után megint megmozdul a föld, új mozgás, új harc, új energia tornyosul a vértengerek hullámain és harcok egy új tavaszi láza fölvert bennünket is a téli tespedésből és mint a nehéz, rossz álomból fölébredt ember, úgy, olyan könnyű szívvel és győzelmes reménységgel köszöntjük az új küzdelmeket.

Galícia kiégett és véres földjén, a magyar határ havasaitól föl a Visztuláig, megrémült futással menekül az orosz. Németek, osztrákok és magyar bakák hajtják maguk előtt az oroszt. Mintha csak a tavaszt várták volna, a nap első meleg sugarát.

Meddig tart, merre fordul, mi lesz a vége, — ugyan ki tudná megmondani harcok e fordulóján? Csak a reménység piroslott ki újra a szivekben, csak a fejek emelődtek megint a magasba és az itthon elaludt szívek új dobogása olvad bele a dobszóba, amelylyel Lemberg, Ypern és Riga felé masíroznak a szövetséges katonák. Mindnyájan velük marsolunk, velük vagyunk.

Új hadikölcsön.

A német birodalom által kibocsátott második hadikölcsönt nyomon követi a monarchia új hadikölcsöne. Németországban a második hadikölcsön jegyzés az első kibocsátásnak majdnem kétszeresét mutatja, mely eredmény bármennyire is bámulatraméltó, alapjában a háborús állapot logikus következménye. Míg az első hadikölcsönél az aláírók a háboru kitörése előtt gyűjtött vagyonuk egy részét áldozhatták csupán, úgy a második kölcsönél a háboru folytán beállott rendkívüli nagy pénzbevitelüket is jegyzés céljaira fordították. A német nép, mely hadászati szükségletének tulnyomó részét beltermelésből fedezte, a hadi célokra nyújtott nagy hozzájárulásával azon parancsoló kötelezettségének tett eleget, hogy küzdő néphadseregének mindenben való ellátásáról gondoskodott, átérzve azt, hogy nyugaton és keleten egyaránt országa jövő nagyságáért és lovábbfejődéséért folyik a küzdelem.

Az okok, melyek bennünket saját hadikölcsönünk jegyzésére késztetnek, kisebb mértékben teljesen azonosak a németekével és ha a közgazdasági és az állampénzügyi kérdések tiszta logika alapján volnának elbíráhatók, úgy nálunk is nagy sikerre számíthatnánk.

Ha a békés időkben ennek az országnak kölcsönpénzre volt szüksége, akkor csak a nagybankok között bonyolult le a művelet, az állam által kibocsátott papírok ismét elhelyezkedtek a bankoknál, jelentékeny része pedig a kibocsátott állampapíroknak vándorolt a külföldre, úgy hogy minden kibocsátás több-kevesebb millióval vitte tovább az országot a kifelé való eladósodás rögzös útjain. Ezek az utak igen jól voltak kikövezve, a hatvanas és hetvenes évek uszorkölcsönei után csakugyan jöttek az államkölcsönök, melyeknek a kamatlábai, feltételei már arra vallottak, hogy szilárd a hit a külföldön ennek az országnak a hitelképességében és így az államkölcsönök állandóan bizonyosságot szolgáltattak a magyar pénzgazdaság fellendülése mellett.

De az államkölcsön a legutóbbi hadikölcsön kibocsátásával érte el nálunk igazi hivatását, azt, hogy nemzeti tőke-elhelyezés legyen, azokban a javadalmazásokban, amelyeket egy-egy államkölcsön évtizedekre biztosít a hitelezőknek, az egész nemzet, annak minden kereseti tagozata részesüljön, vagyis az állam a magyar polgárainak tartozzék, az állami hitelművelet ne jelentsen eladósodást kifelé, idegeneknek,

külföldi tőkéseknek kötelezett hosszú adófizetést.

Ennél a hadikölcsönél már megnyílt a ládafia is, s ennél az államkölcsönél már a kisebb gazdák is milliókkal léptek be az állam hitelezőinek sorába úgy, hogy ma már a falvakban is van állami kölcsönkötvény.

Az új hadikölcsön kibocsátása újabb alkalom lesz arra, hogy az a folyamat, amelyet a hazafias lelkesedés indított meg, újabb eredményeket mutasson fel a nemzet javára, amiben részt kell venni azzal az áldozatkészséggel, amit a mai nagy idők diktálnak.

Elő kell venni sok helyen a ládafiába elrejtett pénzt, mert arra az országnak van szüksége. Bizalommal várja az eredményt mindenki, hogy ki-ki tehetségéhez mérten hozzájáruljon a nemzet titáni harcához, mely csak úgy hozhat győzelmet mindnyájunkra, ha az itthonlévők is teljesítik kötelességüket.

Baromfitenyésztés a háboruban.

A gabonarekvirálás nehéz helyzetbe hozták a baromfitenyésztőket, mert az amugy is nehéz takarmányozási viszonyokat még jobban megnehezítették. Különösen megnehezítették a háborús idők a baromfiaknak magelességgel való ellátását. A kenyérmagvak rekvirálás tárgyát képezik, de különben is oly drágák és oly nagy szükség van rájuk, nemcsak nálunk, hanem szövetségeseinknél is, hogy a baromfinak nem igen jut belőlük. Minthogy nem lehet tudni, meddig tart ez az állapot s nem lehet tudni, hogy ősszel és jövő tavasszal, hogy fognak alakulni a viszonyok, gróf Teleki Józsefnek, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének nagynevű elnöke, aki baromfitenyésztésünk fejlődését a szíven viseli, azt az eszmét vetette fel, hogy a baromfitenyésztők még most vessenek olyan növényeket, amelyek magvait a kormány nem rekviraltatja, amelyek tehát magelességgel a baromfi számára minden körülmények között felhasználhatók. Ez igen jó tanács s így melegen ajánljuk a baromfitenyésztő közönség figyelmébe. A baromfinak lágyeleséggel való fenntartása nem természetszerű, mert igaz ugyan, hogy az állatok jó husban maradnak tőle, de a szervezetet elpetyhíti, a tojástermelést csökkenti a napi magelesség-adag elmaradása. Szerencsére vannak olyan szántóföldi veteményeink, amelyek ebben az időben kitűnő szolgálatot tehetnek a baromfitenyésztőknek.

A pohánka (hajdina, tatárka) kitűnő baromfieléség. Északmagyarországon alkalmazták is, de külföldön sok helyütt általánosan használják. A pohánka a gabonafélékhez tartozik s rendkívül igénytelen növény. Vetése május hóban vagy június hó elején történik, használják azonban tarlóveteménynek, amikor is még júliusban elvetik és bő aratást érnek el vele. Termelése 10—12 hét alatt fejeződik be, azért e növény vetésével elég korán jutnak magelességhez. A pohánka oly jó baromfieléség, hogy a tenyésztők beke idején is nagy előnnyel használhatják olcsóságánál fogva.

Egy másik növény a cirok, amely kitűnő

mageleséget szolgált. A seprőcirok talajban szintén nem válogatós s igen alkalmas friss törések kihasználására. A csirázáshoz aránylag sok meleget kíván. Az utófagyok iránt érzékeny; ezért vetésével sietni nem szabad, másrészt azonban soká késlekedni szintén nem célszerű. Hosszu tenyészidejére való tekintettel legcélszerűbb a tengerivetés befejezte után, április végén, május elején. A mag október elején, nem ritkán azonban október közepén érkezik meg, a magtermés hazai tapasztalatok szerint kat. holdanként 8—18 p. között ingadozik; 12—13 q. (20—23 q. pro ha) jó középtermésnek mondható.

A napraforgómag szintén igen kitűnő baromeleség. A napraforgó mindentűt ott biztosan beérik, ahol a szőlő beérik, vagy legalább is megterem. Különböző talajon természetű, ha az elég jó erőben van, csak a hideg kötött talajok nem alkalmasak a napraforgó termelésére. Legjobban tenyészik a mélyretegű humuszos meszes iszap-talajokon. Termelése megegyezik a tengeriével, aratása augusztus, szeptember hónapban történik. Termése 4—6 q. mag kat. holdanként és 20—30 q. kóro (7—10 illetve 35—50 q. próha.) A héjból úgy veszik ki a magot, hogy tágra állított malomkövek között a héjat szétörlik és közülről a magot kiostálják. Hasonló elbírálás alá esik a baromfielés szemponjtábol a tökmag. A tök természetese hazánkban eléggé általános, ezért erről nem kell sokat beszélni, csak arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a tökmag igen jó baromfielés, amely különösen a tojástermelésre van igen jó hatással.

Ezek volnának azok a magvak, amelyek a gabonaféléket helyettesíthetik. Nagyon ajánlatos volna, ha a tenyészőközönség fenti növények természetese által már most is gondoskodna arról, hogy ősszel és télen legyen elegendő baromfielés. Baromfiúsra és tojáásra mindig nagy szükség lesz s így a csekély termelési költségek bőven megtérülnek.

A balatoni halászember.*

Az a körülmény, hogy a falu mellett ott terül el a Balaton vize, magával hozta, hogy minden ember megpróbálkozott a halászáttal. Kicsiben, nagyban, nyíltan és orozva, ifjan vagy vénen mindenki foglalkozott vele hosszabb-rövidebb ideig. S a Balaton-melléki 50 község népe ért is mind a halászáthoz. Igaz, hogy néhány község népe az utóbbi időben teljesen elhagyta a halászatot, de ezt rendkívüli körülmények idézték elő. Endréd és Kőröshegy népe ma azt mondja magáról, hogy ők halászok sohasem voltak, de a csendőrség máig is foglal le hol egy szigonyt, hol egy borítót. Persze e két község a Balatontól távolabb fekszik s ma már, mikor az orvhalászat nagyon nehéz és veszedelmes dolog, a nagyhalászat pedig a bérilők kezén van, nem is érdemes vesződni vele. Kiliti népe például szintén évtizedek óta nem halásza a Balatont; a vizet Hecht bérlő, az pedig síófoki és felsőszabadi-i emberekkel dolgoztat. De azért Kiliti népében a halász-vér nem nyugodott; ott volt a Sió, melyet ők mindig Görének hívtak, azt és annak bozóttjait halászták, míg a Sió szabályozása ezt is meg nem szüntette. Hasonlóképpen Zalaváron is a Zala szabályozása folytán a topographiai viszonyok úgy megváltoztak, hogy ott 12 év óta egyáltalában nincs halászat, nincs többé hol halásznio. Halásztott a balatoni ember mind, ha magyar volt, ha német, egyaránt. Udvari és Aszófő németjei époly halászok voltak, mint a többi balatoni falvak lakói, noha a halászatot a magyartól tanulták meg s hogy ez így volt már a mult században is, kitűnik a zalavári 1761-iki (róm. kath.) anyakönyvből, ahol is „piscator Szalaváriensis“ megjelöléssel egy Pirman nevű halászlól van szó, aki a Keszthelyen akkor törzsökös német Pirman családnak volt tagja.

A balatoni halász azért mégis a legsajátosabb halászfajának egyike, szereti a halat,

* »A Balatonmelléki lakosság néprajza« című munkából.

a halászatot, de nem a vizet, nem a Balatont. Nem fél tőle, csak respektálja. Víz mellett született és nőtt fel, szembeszállt, uralkodott rajta, de azért 10 halász közül 9 nem tud uszni. A nyári forróságban elnézi tükrét, gyönyörködik benne, de fürödni nem kívánkozik s 10 halász közül 9 sohasem is fürdött benne; s az az egy is valószínűleg csak kényszerfürdőt vett, ha felborult vele a csónak vagy leszakadt alatta a jég. Nem beszél a Balatonról, ha kiszáll reá, komoly és nyugodt, kémeleli az eget és vizet, abból jósolgatja magának a bizonytalan jövőt. Sohasem lehet tudni, hogy mi éri utól a vizet, de azt tudja, hogy bármily veszedelmekkel szemben is csak a nyugalom, a leleljenlét menti meg. S ez megvan benne mindakettő.

Valami tulságos erővel a balatoni halász nem dicsekedhetik, de pótolja ezt kitartása és ellenálló képessége. Fegyelmzett minden izma és fegyelmzett akarata is; az a munkát bevégeztetlenül nem hagyja, ezt veszély esetén a kétségbeesésnek martalékul oda nem dobja; a hideget és meleget egyaránt tűri s amíg a munkában van, érzéketlen azok iránt; míg munkába nem áll, szereti a kényelmet (s szüksége is van rá), de ha a vizen vagy jégen van, nem ismeri azt. Nem babonás, de felekezetre való tekintet nélkül istenfélő. Csak Kenesén történt meg egyszer, hogy református halászok a katolikusok harangkötélből fölöt levágtak, felfejtették és a fonalat hálába bekötötték, hogy a szentelt kötél szerencsét hozzon nekik, de ezt kenesei halász elött nem volt szabad elmondani.

A Balatonról babonájuk nincs, egyet hallottam csak, hogy néha valami tűz kíséri a csónakot s az nem válik meg a halásztól addig, míg partra nem lép; azt mondják: a tűz lámpaláng, de hogy ki viszi azt, soha senki sem tudta még meglátni. A Balaton eredetéről mindössze két mondat hallottam. Az egyik szerint a Balaton mélyében egy templom van, abban egy leány, az előtt egy medence; a leány folyton sir, könnyei a medencébe folynak; míg a leány sir, a Balatonban mindig lesz víz. A másik monda szerint a Balaton helyén kitűnő legelő volt, egy pásztor azonban egy követ feszített fel, helyén iszonyatos forrás támadt s abból lett a Balaton. Ezt a két mondat a Balaton mellett minden halász tudta; innen került-e be — az irodalomba vagy az irodalomból terjedt-e el a nép közt, nem vitatom.

A balatoni halász kitűnően ismeri mindazon tényezőket, melyek halászára fontosak, ismeri az eget és megjósolja belőle az időjárást, ismeri a vizet, annak járását, a jeget, annak sajátosságait és ismeri a halat, annak egész életét, szervezetét, szokásait s kihasználja a saját javára. Azért ember.

Jankó János dr.

Ingyenes magkiosztás. A Balatoni Szövetség kérelmére a m. kir. földművelésügyi miniszterium 260 kg. különböző konyhakerti magvat adományozott, amelyet a szövetség a balatonparti községek kisgazdái között osztott szét.

ROHITSCHI ÁSVÁNYVIZEK: Tempel-, Styria- és Donati-forrás tisztán, természetesen töltésben.

Kitűnő gyógyvizek

gyomor- és bélbajok
(vérhas, hasmenés, tifusz) Orvosilag
ajánlva.

hugysav

Biztos cukorbetegség
gyógyeredmények. májbajok ellen.

Főraktár Magyarországon:

Hoffmann József Budapest, V., Báthori-u. 8.

HIREK.

Községi gyűlés. Tapolcza nagyközség képviselőtestülete május hó 3-án tartott gyűlésén Mersics János és gyermekei, továbbá Márkus Flórián tapolczai illetőseket, továbbá arra jogot nem szereztek, elutasítja. A Ganz R. T. átiratát, melyben tudatja, hogy a 60%-os villanyáremelést május 1-től 40%-ra szállította le, tudomásul veszi, de egyúttal azt kívánja a képviselőtestület, hogy az ne 40%-ra, hanem legalább 30%-ra szállíttassék le. A Hirsch József által elfoglalt vágóhidmelletti terület ügyében községbíró, Dér Kálmán és Komjáthi Lajos képviselőkből álló bizottságot küldi ki, akik a szomszéd régebbi birtokokkal együtt állapítsák meg a tényállást. Elhatározza, hogy a hordójelző hivatalnál 1914. évben előállott 133 K 84 filler kiadási különbözetet megteríti. Elhatározza 30 hadifogoly kérelmezését közmunka és kisebb birtokosoknál leendő mezei munka végzésére. Rokob Kálmán kérelmére, a hátralékos haszonbér fizetését havi 100 illetőleg 200 koronás részletekben engedélyezi. Kálmár Lajos részére 16 köből kő ingyenes fejtését engedélyezi.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Palotay Ferenc* posta- és távirat-tisztet, a tapolczai postahivatal helyettes-főnökét posta- és táviratfőtisztet; *Halász Vilmos* posta és táviratsegéd-tisztet postaes távirat-tisztet nevezte ki.

Halálozás. Hetesy Zsigmond zánkai ref. lelkes április 27-én Zánkán, életének 54-ik, házasságának 24 ik, lelkeskedésének 30-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A család, a kerületi papság és hívei nagy száma kísérete a közszeretben és tiszteletben állott lelkes utolsó útjára.

Községi irnokok választása. A folyó hó 3-án megtartott választáson hét pályázó közül a közigazgatási irnoki állásra Faragó Istvánt, az adóügyi irnoki állásra Horváth Nándort egyhangulag megválasztották.

Báró Hornig Károly veszprémi bibornok-püspök a háboruban megvakult katonak javára ötezer koronát adományozott, mely újabb nagylelkű adományával megmutatta, hogy melegen érez minden emberi nyomor és szenvedés iránt, s ezeket bőkezű adományával enyhíteni iparkodik.

A tapolczai állatvásár forgalma. A folyó hó 5-én Tagolczán megtartott országos állatvásár nem volt olyan forgalom mint azt előre remélni lehetett. Felhajtottak 500 drb. szarvasmarhát, 150 drb. lovat és 25 drb. sertest; amelyből eladott 300 drb. szarvasmarha, 60 drb. ló és 10 drb. sertés. Habár a kereslet nagy volt, az eladás kisebb száma a megszokott forgalomnál, különösen a szarvasmerhánál a magas áraknak lehet tulajdonítani, de meg a gazdák helyes gondolkodására mutat, hogy nem válik meg gazdaságának egyik legfontosabb tényezőjétől a szarvasmarhától.

A rokkant katonáknak. A tapolczai Erzsébet-kórházban ápolat *Vázsonyi Imre* honvéddadapród gyűjtővén a rokkant katonáknak adakozni kegyesek voltak: Dr. Kovács Vilmosné, Svastics Gyuláné 3—3 K; dr. Deák Jenő, Fekete József tart. vadászhadnagy, Grósz Miksa tart. hadnagy, dr. Kaszás Károly népf. hadnagy, dr. Kertész Jenő segédorvos, dr. Lőke Mór, dr. Lukács Károly tart. hadnagy, Marton Edith és Kató, Szücs Jenőné, Vázsonyi Imre honv.-hadapr. 2—2 K; Berger Teri, Bischoff Ilona, dr. Csizsár Sándorné, Dér Mari, Hoffmann Ella, Hoffmann Margit, Mandl Janka, Marton Piroška, Pruska Ninus, Rechnitzer Aladár honv.-hadapr.-j., dr. Ruff Jenőné, Sabján Sándor zászlós, Schwarcz Magda, Weiler Kálmáné 1—1 K; Mitzki Aranka 20 f.

Katonai üdülőtelepek a Balaton partján. A Balatoni Szövetség eddig Somogykilitin, Kőröshegyen, Badacsonytomajon, Tihanyban és Balatonalmádiban létesített katonai üdülőtelepeket, de arra törekszik, hogy a tavaszban a Balaton partján, ahol nincsenek még a Vörös-Kereszt Egyletnek fiókintézményei, mindentűt szervez ilyeneket, melyre külön bizottságot választott.

Fém tárgyak befejezik. Igazán készség, amely lakosoknál is hiszen volt összes konyhagésen oda adta érdekes kepe amelyet e célra volna e célra s a rom. kath. ele tárgyak elhelye

A százhatva neki; itt is ki vonták sokan kezükben jártak mondogatták már tudták kiv csak eggyel i Dehogy enged fegyvert is. De korai az öröm pesten semmit ról, lett nagy mindjárt börze az optimisták ezerral is — megjött a jel hogy még most de az már mo lesz a hadifor orosz hadsere vár. Lett erre is tőségben, mert mig nem bizo a bizakodo kezmenye az tizenötödiken v elől zászlóval, kelték tüzzel, melyek annyis ket, acéloztak menet megállt honnan felker mondott tartal oly annyira jelle beszelt, nema egész főtucán, inak egyetlen nyomán fölzig lelkesedése, am ezeket visz a Isidor tanító b szentelt sirbar ott fonn, a Az ő hangja de gondolatai hanem a hazáj den áldozatra és a Kossuth r. A lelkesedők b kórház előtt, e már harcoltak érte. Majd kü tartalmas, haza Pal teleklöny tetszéssel hall is sok lelkes j A tüntető töme ablakai előtt e Klapka-induló, szózat, himnus a százhatvanez

Apponyi Al nagykanizsai síremléke jav Dobrovics Mila meghívására el jät még végleg

Kinevezések csos, zalaegersz az ötödik fize Martinecz Ric titkárnak pedig és jelleget adon

A badacson vármegye törvé 600 koronát er

A kormány kormány a buz keverésére renc a vármegyei és tisztviselője a egyetértőleg ki

Fémárgyak szedését a jövő hét folyamán befejezik. Igazán dicséretreméltó azon áldozatkészség, amellyel még a legszegényebb lakosoknál is találkozunk a gyűjtők, mert hiszen volt olyan szegény asszony, aki összes konyhai diszét, régi vasalóit, készségesen oda adta. A gyűjtés befejezése után érdekes képe lesz annak a sokféle tárgynak, amelyet e célra adományoztak. Akiknek még volna e célra szánt fémárgya, az küldje el a rom. kath. elemi fiúiskolába, ahol a gyűjtött tárgyak elhelyezést nyernek.

A százhatvanezer. Tapolczán is örültek neki; itt is kitűzték a zászlókat és be is vonták sokan azokat. Itt is cédulákkal a kezükben jártak-keltek az emberek és örvendő mondogatták az eredményt. A jobbfejük már tudták kívülről és jaj volt annak, ki csak eggyel is kevesebb ágyut mondott. Dehogyan engedtek volna el csak egy gépfegyvert is. De mikor megjött a hír, hogy korai az öröm és a hivatalos körök Budapestben semmit sem tudnak e nagy számokról, lett nagy szomorúság. A pesszimisták mindjárt börczemanóvert láttak a dologban, az optimisták pedig megelégedtek a harmincezerrel is — az is valami. Estefelé azonban megjött a jelentés a miniszterelnökségtől, hogy még most nem lehet tudni az eredményt, de az már most bizonyos, hogy tekintélyes lesz a hadifoglyok száma és hogy a 3. orosz hadsereg a teljes megsemmisülés vár. Lett erre ismét öröm, bizakodás a hadvezetőségben, mert nem jelent az addig semmit, míg nem bizonyos a helyességében. Ennek a bizakodó hangulatnak volt a következménye az esti felvonulás. Az ifjak, kik tizenötödikén vonultak be katonának, jártak elől zászlóval, lampionnal, zeneszóval. Énekeltek tüzellel, lelkesedéssel a magyar dalokat, melyek annyiszor gyújtották lángra a lelkeket, acélozták meg az izmokat. A tüntető menet megállt lapunk kiadóhivatala előtt, honnan felkérésre **Szabó Sándor** káplán mondott tartalmas, gyönyörű beszédet, az őt oly annyira jellemző stílusbeli szépséggel. Míg beszélt, néma csöndben álltak az emberek az egész főutcán, nehogy mélyszéges gondolatainak egyetlen szavát is elveszítsek. Szavai nyomán fölzúgott a lelkesedés, a magyarok lelkesedése, amelynek ereje most ezeket és ezeket visz a küzdelembe. Majd **Várossy Izidor** tanító beszélt. Ő, kinek egyik fia már szentelt sírban nyugszik és a másik pedig ott fenn, a Kárpátokban harcol értünk. Az ő hangja a fájdalom hangja volt, de gondolatai nem a sirankozó apái voltak, hanem a hazáját szerető, a hazájáért minden áldozatra kész honpolgáré. Eljenzés és a Kossuth-nóta hangzott fel szavai után. A lelkesedők bejárták a várost, tüntettek a kórház előtt, éljenztek a sebesülteket, kik már harcoltak a hazáért és most szenvednek érte. Majd künn a Dienes-téren, közőhajra, tartalmas, hazafias beszédet mondott **Csányi Pál** telegkönyvi hivatalnok, jogász. Nagy tetszéssel hallgatták. A Pannónia-kávéház is sok lelkes jelenetnek volt ez este színtere. A tüntető tömeg nem egyszer állt meg fényes ablakai előtt és énekelte el a Himnuszot. A Klapka-induló, Kossuth-nóta, Rákóczi-induló, szózat, himnusz dallamával volt tele a levegő a százhatvanezer ez estjén...

Apponyi Albert gróf Nagykanizsán. A nagykanizsai hősök ugyanott felállítandó síremléke javára Apponyi Albert gróf, Dobrovics Milán volt országgyűlési képviselő meghívására előadást tart, melynek időpontját még véglegesen nem állapították meg.

Kinevezések. Ódor Géza miniszteri tanácsos, zalaegerszegi pénzügyigazgatót, Ófelsége az ötödik fizetési osztályba léptette elő. Martinecz Richárd zalaegerszegi pénzügyi titkárnak pedig a pénzügyi tanácsosi címet és jellegzet adományozta.

A badacsonyi turista ut javítására Zala vármegye törvényhatósági bizottsága újabban 600 koronát engedélyezett.

A kormány újabb lisztrendelete. A kormány a buzalisztnek tengeri liszttel való keverésére rendeletet adott ki, mely szerint a vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselője a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg kiadott fölhatalmazásával elren-

delheti, hogy a malomvállalatok köztestületnek és közintézményeknek kenyér előállításával foglalkozó vállalatai részére, olyan helyeken pedig, ahol a liszt illetőleg kenyéruptalványrendszer be van vezetve, a malomvállalatok és a lisztelárusítók bárki részére kenyérlisztet keverés nélkül hozzák forgalomba és a megszabott keveréshez szükséges tengeriliszt mennyiségét a keverés céljára egyidejűleg külön szolgáltatassák ki.

Milyen idő lesz május hónapban? A „Meteor“ május hónapra a következő időjárást jósolja: Május 6-án enyhe, 9-én szeles, esetleg viharos vagy zivataros, 11-én meleg, derült, szeles, 14-én részben csapadékos, hűvös, 15-én meleg, száraz, derült, 17-én hűvös, esetleg hideg, szeles, 22-én enyhe, 28-án csapadékos, hűvös.

Előleg a termésre. A termés előzetes leköltését megtiltó kormányrendelet kibocsátásával kapcsolatban országos fontosságú állami feladat, hogy a gazdaságok üzemviteléhez szükséges folyótókat pótolni kell. A gazda rendszerint már a tavasz folyamán a közvetítő kereskedő adósává válik, aki az augusztusban átveendő gabona árát a termelőnek diktálja. Amennyire szerencsésnek mondható az új helyzet, melynél a gazda is hasznot húzhat az árfejlődésből, hasonlóan fontos tényező a gazda elmaradt hitelforrásának pótlása. Mint értesülünk, a kormány foglalkozott a felmerült problémával és a termésre folyósítandó előlegre nézve a kedvező elhatározásra jutott.

Agg fa alatt.

Udvarunkon, agg fa alatt,
Keblere vont édes anyám,
Aranyszavak hangzottanak
Imádságos jó ajakán:
„Aki ezt a fát ültette,
A nagyapád,
Az én kedves édesapám.

Év-év után gyümölcsözök
S rá a dalosságunk madár,
Pitymallattól alkonyatig,
Imádkozni, fűtőlmi jár.
Aki ezt a fát ültette,
A nagyapád,
Az én kedves édesapám.

Elhervadt már munkáskeze...
Künn porladoz csöndes tanyán...
De meg mindig itt látom e
Gyümölcseshintő nagy almáin.
Aki ezt a fát ültette,
A nagyapád,
Az én kedves édesapám.“

Dabronczai Gyula.

Új gyermekszanatórium a Balaton partján. Dr. Óvári Ferenc országos képviselő, a Balatoni szövetség fíradhatatlan lelkes ügyvezető alelnöke kezdeményező áldozatkészsége folytán Balatonszabadin új gyermekszanatórium épül. A veszprémi káptalanától vásárolt 15 ezer négyszögöl, fenyőfokkal pompásan befasított területet adományozott és a 200 gyermek befogadását célzó szanatórium terveit is megkezdte. Ugyancsak ő néhány képviselő társával 60 ezer koronát is gyűjtött az új intézmény részére. A gyermekszanatórium, amelynek építési költségeihez a szanatórium-egyesület negyedmillió koronával járul hozzá, egy éven belül megépül és azt a magyar gyermekvédelem nemrég elhunyt nagy munkásáról és pártfogójáról Bezerédy Viktor volt államtitkárról nevezik el. Az új gyermekszanatórium létesítése a Balatonkultusz áldozatra kész, lelkes munkásának, dr. Óvári Ferenc szövetségi ügyvezető alelnöknek egy újabb alkotása lesz.

Új élet. A gabona már derékig érő. Az egész föld új ruhában zöldel. Új élet sarjadzik a földből. A zöld szín ezernyi változatával pompáznak a friss vetések. Friss vetés... mennyi gond és aggodalom száll most a magyar róna felé, amikor mindnyájan olyan közel vagyunk hozzá szívünkben és szeretetünkben! Visszatérünk a földhöz, amelyet védő harcosainkat s amelybe beépítik

házaikat, mint az ősi barlanglakók, és nehéz harcok izgalmában és fáradtságában megismerkednek titkaival és szépségeivel. A drága föld, melyben katonáink milliói verekszik magukat előre, feldulva viseli a háboru fíradalmait és készen áll arra, hogy táplálja azokat, akik rajta és benne élnek. Szép május szellője száll és az országban mindenütt új élet jelentkezik. A föld friss szaga érzik a városok fölött is, melyeknek unott és elpuhult népe aggódó várakozással néz ki a mezőkre, ahol érik a buza. Ki kételkednék abban, hogy a föld érzi, hogy ragaszkodunk hozzá, hogy dédelgetjük és halálos bizonyossággal várjuk, hogy nem fog cserben hagyni bennünket. Új élet jön a föld alól, gazdag és tiszta termés, amelynek finom magja megerősíti karunkat és erőssé teszi ellenállásunkat. Gazdagok vagyunk és gazdagok leszünk: Mienk a föld, amelyet védünk és ápolunk s amelyből az ősi magyar erények kelnek. Mindenki dolgozzék, akinek köze van ahhoz, hogy dus aratásunk lehessen; a katonák szeme a frontról idefordul a zöldruhájú földre s bizalmat és segítséget kér. Ez a segítség meg is fog érkezni.

A gőzgépközelők és gőzkazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái f. évi május hó 9-én fognak megtartatni a városi villanytelepen (Flandorffer-utca 4. szám). A kellően felszerelt kérvények a ker. Iparfelügyelőséghez címzendők (Deák-tér 8. szám).

Az állami segély és a házbér. A pénzügyminiszter rendelete értelmében az állami segélyből a hadbavonultak itthonmaradt családtagjainak lakbérhátralékára a kifizetőpénztár eszközölhet levonást. — Igen sokan voltak, akik a lakásbérüket nem fizették, hanem adóssok maradtak vele s az állami segélyt föl-élték. Ha a házigazda bejelenti, hogy államsegélyes lakója nem fizeti a lakbért; az államsegélyt addig nem folyósítják az illető részére, míg a házigazdájától igazolványt nem mutat föl arról, hogy a lakbér-államsegélyt tényleg lakbérfizetésre fordította.

A jó hadikenyér receptje. Gyakorlat útján szerzett tapasztalat szerint a hadilisztből a következő recept szerint lehet jó kenyéret készíteni: A gondosan kiszitált liszt minden kilójából tizenöt dekát igen forró bugyborékoló vízzel le kell forrázni. Ezt a forrázatot a többi lisztkezes csak akkor szabad hozzákeverni, ha az már lehült, mert különben agyonüti az élesztő hatását. Minden kiló lisztkezeshez két és fél deka élesztőt és két deka sóot kell adni. A dagasztásnál arra kell vigyázni, hogy lehetőleg kevés vízzel csináljuk meg a tésztát. A kenyéret ezután rendes módon kell tovább kezelni. Fontos, hogy két-három óráig keljen. A keles idő a helyiség melegségtől függ. A kelt tésztát kiszakítva kell a kemencebe rakni.

Csökkentik az államsegélyt. A pénzügyi s a belügyi kormány csökkenteni szándékozik a hadisegélyeket. A közzétett tervezet szerint a városi államsegélyek nem haladhatják meg a napi két koronát, akárhány tagja is van a családnak. Ezt az intézkedést azzal indokolja a két miniszter, hogy a nagyobb kiadásokat igénylő tél elmúlt s viszont a tavasz beállta több munkaalkalmat nyújt s a dologképesek megszerezhetik napi szükségleteiket. Ki van zárva, hogy a kormányhatóság igazságtalanságot gyakoroljon s így a megbízott helyi hatóságok is gondot fordítanak arra, hogy egyetlen oly család se éhezzen, amelynek kenyérkeresője a csatatéren harcol.

Tilos a termést eladni. A kormány egy kibocsátott rendelettel a jövő termés adásvételét megtiltotta s érvénytelennek nyilvánította. Tilos és semmis minden olyan szerződés, mely az 1915. évben betakarítandó búzának, rozsának, árpának, zabnak, tengerinek, hüvelyeseknek, repcének, olajmagvaknak és burgonyának átalányban történő vagy az ilyen termény reményének meghatározott áron való adásvételére vonatkozik. Az előre eladás és vétel is tilos. Aki ily tiltott ügyletet közvetít, két hónapig terjedhető fogházzal és pénzbüntetéssel büntetendő. A vételár-előlegek és egyéb szolgáltatások visszakövetelhetők. A rendelet Horvátországra is kiterjed s már életbelépett.

A nélkülözhetetlenek. A kereskedelem-ügyi kormány, valamint a földművelésügyi kormány a múlt év végén rendeletet bocsátott ki, melyben az ipari és mezőgazdasági téren nélkülözhetetlennek bizonyult B) osztályú népfelkelők felmentését rendkívüli esetekben megengedhetőnek mondotta. Ez alapján tömérdek felterjesztés ment a kormányhoz. Legújabb híre terjedt, hogy a rendelet most 36-tól 42 évesekig bevált népfelkelőkre nem vonatkozik. E hírek semmi alapja sincs. A kormány ez érdemben újabb rendeletet nem adott ki, tehát decemberi rendelete az újabb sorozatokra nézve is fennáll. Könnyen érthető azonban, hogy a nélkülözhetetlenség csak rendkívüli esetekben nyer megállapítást és ezer folyamodó közül átlag tízet mentenek föl. A haza védelmére most mindenre szükség van; itthon jóformán senki se nélkülözhetetlen.

Mikor kerülnek sorra a 42-50 évesek? Bizonyos, hogy az új népfelkelési korosztályok csak az aratási munka teljes befejezése után, tehát legkorábban augusztus végén, vagy szeptember elején fognak szolgálatra bevonulni. Megelőzőleg természetesen el kell végezni az előkészítő munkákat. A jövő hetekben meg fog történni az illető korosztályokba tartozó új népfelkelési kötelezettek összeírása és osztályozása a különböző népfelkelési szolgálatokra. Maga a bemutató szemle júniusban és júliusban fog történni. Az öregebb népfelkelési korosztályok első sorban helyi szolgálatra jönnek tekintetbe, hogy azokat a fiatalabb munkásokat, melyek eddig a harc vonal mögött levő országrészen teljesítettek katonai szolgálatot, ezután mint pótlást a frontra lehessen küldeni.

A „Balaton” című folyóirat a Balatoni Szövetség hivatalos értesítőjének 4-5 kettős száma május hó 1-én jelent meg, a szokásos gazdag tartalommal és izléses kivitelben. Vezető helyen „A cselekvő társadalom” címen megemlékezik a filantropikus intézményekről, amelyek a gyermekvédelmet, a gyermekszanatóriumok munkáljait, melynek keretében a hadiárvák gondozását is felvette. De munkakörébe vette a háboruban megsérült, vagy megbetegedett apák gyógyítását a Balaton partján lévő különböző fürdőhelyeken. Második cikkében a Szövetség közgyűléséről referál, amelyről lapunkban már megemlékeztünk, majd a Balaton Vöröskereszt intézményeiről, tevékenységükről számol be. „A balatoni halászszer” című cikkben élénken festi a balatoni halászt. Vidéki vonatkozású hírek és hirdetések zárják a művészi szép képekkel illusztrált füzetet.

A fölős gabonakészletek kinyomozása. A pénzügyminiszterium a következő főbb eljárás módokat rendeli el a fölős gabona-, illetve lisztkészletek kinyomozásában. A rendelet a pénzügyőröknek szól. Fölős készletek a következőképpen állapítandók meg: I. Háztartásban háztartási szükséglet címen annak feje: búzából, rozsból, vagy árpából, illetve ezekből készült lisztből együttesen jogosítva van 1915. aug. 15-ig számítva havonként és fejenként Budapesten annyiszor 6 kgr.-ot, egyebütt annyiszor 18 kgr.-ot megtartani, ahány lélek élelmezéséről gondoskodik háztartása. II. Gazdaságokban gazdasági szükséglet címen megtartható a) árpából a vetőmagszükséglet, b) árpából további oly mennyiség, amennyire a buza és rozskonvenció elrendelt egyharmados keverésére szükség van, c) valamennyi terményből folyó évi aug. 15-ig számítva, a gazdasági cselédek esedékes konvenciójának kétharmada, d) valamennyi terményből az aratók, vagy egyéb élelmezési kötelezettséggel, vagy terménybeli járandósággal alkalmazott, vagy alkalmazandó munkásoknak a helyi szokások szerinti és aug. 15-ig számba veendő egész szükséglete. Az ezen szükségleten felüli: buza, rozs, árpa, vagy ezekből készült liszt az a fölős készlet, amelynek 1915. évi július hó végéig leendő felkutatása a pénzügyőrség kötelessége. A tengeri, vagy a tengeriből készült liszt nem tárgya a kutatásnak. A pénzügyőrség a liszt, illetve a gabona súlyát közvetlenül állapítja meg, s ha szemmel láthatólag a fölős nem több 25 kgr.-nál, nem írja fel azt, csak a 25 kgr.-nál több

tekintendő fölősnek. A kutatásra nézve a pénzügyőrség először ott vizsgálhat, ahol ő maga sejt fölőset, másodsorban a feljelentett helyeken, harmadsorban ott, ahol az ellenőrzés megokoltnak látszik. Azonban malomoknál, lisztkereskedőknél és pékeknel kutatások csakis külön hatósági utasítás esetén és azoknak megfelelően tartandók. A kutatásnál vagy hatósági tanu, vagy ennek hiányában arra való bizalmifőnöknek kell lennie.

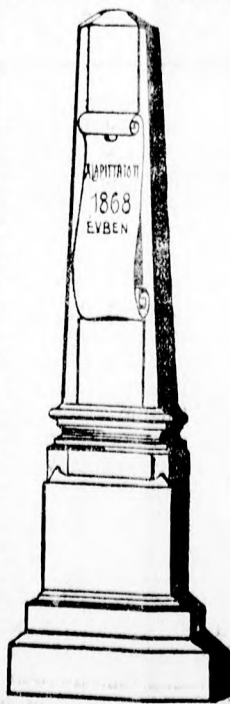
Kitüntetések percentben. Az Őrszem című katonai szaklap szerint március hónapban 7273 érmet osztottak ki a hadseregben. Aranyérmét kapott 48 közöshadseregbeli, 26 osztrák honvéd és 3 magyar honvéd. Elsőosztályú vitézségi érmet kapott 1227 közöshadseregbeli, 451 osztrák honvéd és 175 magyar honvéd. A katonák ugyanezen arányban részesültek a többi kitüntetésből is. Itt említjük meg, hogy a német lapok ismételtelen a legnagyobb csodálattal írják a magyar honvédek hősiességéről. Az egyik német lap szerint a magyar honvéd nemcsak a monarchiának, hanem az egész világnak is legelső katonája.

Templom a világháború és a meggyilkolt trónörökös párt emlékére. A világháború és a meggyilkolt trónörökös párt emlékére a gyilkosság színhelyén, Szerajevóban maradó emléket, örökírási templomot fognak építeni. A monumentális emlék közadakozásból fog létesülni és hirdetője lesz a nagy világháború és a világháború kitörését okozó gyilkos merénylőnek. A templom megvalósításával **Bóry Jenő** országos híri művész biztáka meg, aki a háború kezdete óta mint népfelkelő-hadnagy a déli harctéren szolgálja hazáját. A terveket már elkészítette s a művész tervezetét illetékes helyen a legnagyobb örömmel fogadták és valószínűen azok szerint fogják felépíteni a templomot.

A kukorica zár alá vétele. A földművelésügyi minisztertől rendelt érkezett az alispánhoz, amely szerint Zalamegyében minden kukoricakészlet összeírandó és zár alá vettnek tekintendő, abból tehát csak a saját háztartási, illetve gazdasági fogyasztás fedezhető. A készletek összeírásánál a tulajdonosoknak nyilatkoznia kell, hogy mennyit tartanak szükségesnek a saját fogyasztásukra a készletekből s minden egyes esetben az előjárásnak nyilatkoznia kell, hogy mennyit javasol meghagyni a tulajdonos birtokában. A felesleges lisztkészleteket az Országos Gazdasági Bizottság fogja átvenni. E rendelet szerint a kukorica megszünt adás-veteli ügyletek tárgyát képezni.

Szerkesztői üzenetek.

T. S. Zalalaháp. Köszönjük, alkalmissal felhasználjuk.

KRAUSZ ALBERT FIA

KŐIPARTELEPE

Esterházy-utca 2. szám. PÁPA Jókai-utca 102. szám.

Telefon 95. szám.

Dus választéku sirkő-raktár bel- és külföldi :: kőfajtákból. ::

Készít sirboltokat, épületi munkákat, keresztelő-medencéket, urasztalát, kataszteri és határköveket legolesóbb

::: áron. :::

Nagy malomkő-raktár, legjobb minőségű francia és tót kövekből.

Gyári raktár malomberendezési cikkekből.

H. J. Azt hisszük rövid idő alatt az is megérkezik és bizonyára olcsóbb lesz, mint a gazdák remélték.

S. J. Csak ott, ahol ezt a körülmények megkivánják.

Eladó ::

kredenc, ebédlőasztal és szalngarnitúra.

Bővebbet özv. CSÖNDES JÓZSEFNÉ.

Mindennemű

nádszék és kerti butorfonást elvállal

WOLFF NÁNDOR kosárfonó
Tapolcza, Kereszt-utca 8.

HIRSCH JÓZSEF

hentesüzlete és füstölője
TAPOLCZA, főter.
Telefonszám 96.

Állandó nagy raktár:

Füstölt sonka, füstölt hus, füstölt szalonna és szalámiból.

Friss sertés- és zsirszalonna.

Főtt sonka, nyelv és hideg felvágottak. ::

Naponta saját készítésű friss virsli, kalbász, berlini és szafaladé. ::

Legolesóbb napi árak!